

RAKASTA SYNTISTÄ, VIHAA SYNTIÄ

TM Markus Paavola

Otsikon esittämää käskyä ei sellaisenaan löydy Raamatusta, mutta tästä huolimatta se on mitä raamatullisin. Kristuksen koko opetus ja elämä ilmentää sitä. Niinpä Hän muun muassa sanoo: “Jos te minua rakastatte, niin te pidätte minun käskyni” (Joh. 14:15). Pelastaessaan langenneen naisen kivitykseltä Kristus sanoi tälle, että “mene, äläkä tästedes enää syntiä tee” (Joh. 8:11).

Kristinuskon ilosanoma kiteytyy kahteen sanaan: rakkaus ja totuus. Olemme nyt Evankeliumin ytimessä. Kristus on sekä rakkaus että totuus.

Kukaan ei voi rakastaa Jumalaa, jos ei rakasta lähimmäistään. Toisaalta emme voi rakastaa Jumalaa, jos hylkäämme totuuden ja hyväksymme synnin ja harhaopin. Syntiä ja harhaoppia suvaitsemalla luomme itsemme ja Jumalan välille muurin, jota emme kykene ylittämään, koska synnin ja harhan hyväksyminen merkitsee katumattomuutta. Aito kristillinen elämä perustuu katumukseen, sillä me kaikki olemme synnin haavoittamia. Katumus silloittaa tiemme Jumalan valtakuntaan, joka on tullut lähelle.

Synnin ja harhaopetusten suvaitseminen ei voi milloinkaan edustaa aitoa kristillistä lähimmäisenrakkautta. Emme voi noudattaa rakkauden kaksoiskäskyä ilman, että vihaamme kaikkea syntiä, vääryyttä ja valhetta. Emme rakasta Jumalaa, jos emme samalla vihaa syntiä ja eksytystä. Vielä vähemmän meistä voi tulla jumalallisen rakkauden välittäjiä maailmassa. Kristuksen opetuksen mukaan olisi jopa parempi laittaa myllynkivi kaulaan ja hypätä järveen kuin johdattaa lähimmäinen synnin ja harhaopetusten lavealle tielle. Kirkkomme oppi ja etiikka ovat erehtymättömiä tienviittoja niin Jumalan kuin lähimmäisen rakastamisen tiellä.

Viha on meille annettu myönteinen voima, jotta voisimme vihata syntiä ja valhetta. Langenneessa maailmassa ihminen on kuitenkin taipuvainen käyttämään tätä voimaa kielteisesti kohdistamalla vihansa lähimmäiseen, usein jopa syntiä ja valhetta puolustellakseen. Kristillinen suvaitsevaisuus, kuten kaikki älyllisesti rehellinen suvaitsevaisuus, lähtee ihmisten, ei asioiden suvaitsemisesta. Muutoin suvaitsevaisuudesta tulee pelkkä moralistinen iskusana, jolla lyömme toisinajattelijoita – heitä, jotka eivät suvaitse samoja asioita kuin me.

Monesti meidän on etenkin tunteiden tasolla vaikea erottaa asioita ja ihmisiä toisistaan. Tähän kilvoitukseen Kristuksen opetus ja esimerkki meitä sitäkin painokkaammin kehottaa. Sitä paitsi omia heikkouksiaan vastaan taisteleva ihminen oppii ymmärtämään myös muiden heikkouksia ja välttämään moralistista suvaitsemattomuutta, jonka tunnusmerkkinä on synnin ja pahuuden ulkoistaminen omasta sisimmästämme lähimmäisiimme. Vain rakkaudessa ja totuudessa me voimme toteuttaa Kristuksen kehotusta kantaa toistemme taakkoja.

Pyhät isän kehottavat meitä peittämään lähimmäisemme synnit, sillä “rakkaus peittää syntien paljouden” (1 Piet. 4:8). Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että kukaan ei saa pyrkiä vahingoittamaan lähimmäistään levittelemällä tämän heikkouksia ja lankeemuksia muille ihmisille. Jotta syntiin langenneelle ei muodostuisi liian korkeaa kynnystä tulla totuuden tuntoon ja kätua, voi olla jopa parempi pyrkiä salaamaan tämän lankeemus muilta. Tärkeä on myös tämä apostoli Jaakobin opetus: “Veljeni, jos joku teistä eksyy totuudesta ja hänet joku palauttaa, niin tietäkää, että joka palauttaa syntisen hänen eksytyksensä tieltä, se pelastaa hänen sielunsa kuolemasta ja peittää syntien paljouden” (Jaak. 5:19–20).

Hengellinen elämä alkaa katumuksesta. Sen vuoksi jokaisen tulisi hengellisen elämänsä aluksi tunnustaa olevansa rakkaudeton, moralistinen ja suvaitsematon, jotta voisi näistä langenneen maailman ilmiöistä kilvoituksen myötä vapautua. Luonnollisesti tämä vapautuminen tapahtuu ajan kanssa, eivätkä kaikki edes näe tai halua nähdä näitä ilmiöitä omassa itsessään ja suhteessaan lähimmäiseen. Siksi rakkaudettomuus, moralismi ja suvaitsemattomuus rehottavat myös Kirkon piirissä.

Nämä kielteiset ilmiöt ovat saaneet tuekseen kaksi erityistä ääri-ilmiötä, jotka eräänlaisina vastakkaisina voimina vieläpä ruokkivat toinen toistaan pitäessään samanaikaisesti yllä rakkaudettomuuden, moralismin ja suvaitsemattomuuden noidankehää. Toinen näistä Kirkon elämää hajottavista ääri-ilmiöistä on rakkaudettomuus totuuden puolustamisessa (“fundamentalismi”). Toinen ja omalle ajallemme erityisen ominainen ääri-ilmiö perustuu totuuden hylkäämiseen tai ainakin sen suhteellistamiseen rakkauden ja suvaitsevaisuuden nimissä (“liberaali-fundamentalismi”).

Molemmat ääri-ilmiöt turmelevat ihmisen suhdetta Kristukseen eli rakkauteen ja totuuteen. Edellinen ääri-ilmiö on perusluonteeltaan kilvoituselämän vääristymä. Sitä vastoin jälkimmäinen edustaa suoranaista erkaantumista kristillisestä maailmankatsomuksesta ja uskosta, merkittävimpänä taustatekijänä elämän ja ajattelun voimakas maallistuminen.

Uskomme on ortodoksikristillistä vain, jos hyväksymme sekä rakkauden että totuuden täyteyden. Muussa tapauksessa hylkäämme lopulta molemmat, sillä rakkaus voi elää vain totuudessa, joka puolestaan tekee meidät vapaiksi harhasta ja synnin orjuudesta, ja johtaa meidät vilpittömään rakkauteen Kristuksessa. Jos haluamme kulkea Kristuksen seuraamisen kaitaa tietä, meidän on otettava elämänohjeeksemme sekä lähimmäisen rakastaminen että synnin ja harhan vihaaminen – toki ennen muuta omassa itsessämme. Tämä on Kristuksen opettama kaita tie, koska se kieltäytyy suhteellistamasta sen enempää kristillistä rakkautta kuin totuuttakaan.

Totuus on haaste, mutta samoin on rakkaus. Kristillinen rakkaus ja totuus muodostavat yhden saumattoman haasteen. Evankeliumin mukaisella kaidalla tiellä pysyminen vaatii meiltä kilvoittelua, oman tahtomme ylittämistä ja jatkuvaa katumuksen henkeä. Tätä on kristityn tie – ristien tie.